

G eandewei

Het Koninkrijk van God
en het complot

In fleurich sin fan
moannesiedsjes

Protestantse
Kerk

Geloofsgetuige
Frances Willard

houtsnijwerk: Roel Visser, foto: Willem Wilstra

De scheppingsdagen: Dag 5

Column Demi Groenevelt

Belijdenis

Als ik U een brief kon schrijven dan zou ik U vragen wat het juiste moment is. Het juiste moment om de keuze van mijn ouders om mij negentien jaar geleden te dopen te bevestigen.

Ik weet niet waarom ik twijfel aan het moment. Misschien wel omdat ik nog lang niet uitgeleerd ben. Misschien wel omdat anderen wel een directe ervaring met U hebben gehad. Misschien wel omdat ik altijd heb gewacht op een heel duidelijk teken dat dit het moment is om ja te zeggen.

Misschien moet ik mij daarvoor schamen. Dat ik stiekem wachtte op nog iets beter of nog iets meer. Alsof wat ik heb gekregen niet goed genoeg zou zijn. Opgroeien in een liefdevol gezin, alle opa's en oma's dichtbij, vrienden om mij heen en een lieve vriend. Het klinkt misschien 'normaal' of 'gewoon', maar stiekem weet ik ook dat lang niet elk negentienjarig meisje dit kan zeggen. Ergens op de achtergrond hoor ik mijn oma dan altijd zeggen: 'Oh, wat hebben we het toch weer goed.'

Zolang ik die zin hoor of kan uitspreken, bestaat er niet iets zoals 'het juiste moment.' Ik hoorde wel, maar ik luisterde niet. Ik keek wel, maar ik zag niet. Een zegening is niet gewoon. Een zegening is al een wonder.

Ik zou willen schrijven, omdat schrijven in de afgelopen jaren mijn manier is geweest om Uw hoop en vertrouwen door te laten schemeren, aan anderen, maar eigenlijk ook aan mezelf. En als ik deze woorden zo op papier zet dan weet ik ook dat dit het moment is om te bevestigen. Niet omdat anderen, niet omdat ik uitgeleerd ben, maar omdat ik dankbaar ben.

Zoeken naar het juiste moment, daar hou ik mee op. Maar de tijd om ja te zeggen, die is nu.

Demi Groenevelt uit Dokkum studeert rechtsgeleerdheid in Groningen. Op 2 oktober hoopt ze belijdenis te doen

Meditatie Weerzien

'(...) oog in oog staan met jou is niets anders dan oog in oog staan met God (...)

Genesis 33: 10

door dr. Jan Dirk Wassenaar

'Ga met God en Hij zal met je zijn, tot wij weer elkaar ontmoeten, in zijn naam elkaar begroeten.' Zo verwoordt Lied 416: 4 het verlangen naar 'weerzien'. Zoals we vaak tegen elkaar zeggen 'Tot ziens!'

Over 'weerzien' gesproken: het ene weerzien is het andere niet. Neem het weerzien van de vader en de verloren zoon, beschreven in Lucas 15: 11-32. Na heel wat uitgespookt te hebben, keerde de verloren zoon terug naar zijn vader, die hem in de verte al zag aankomen. En dan staat er: 'Hij kreeg medelijden en rende op zijn zoon af, viel hem om de hals en kuste hem.' Wat een weerzien! Het moet te denken geven. Het is de illustratie van wat eerder in Lucas 15 staat, in vers 10: '(...) dat er vreugde onder de engelen van God heerst over één zondaar die tot inkeer komt.'

Neem het weerzien van Jakob en Esau, beschreven in Genesis 33: 1-11. De verhouding tussen de beide broers was buitengewoon gespannen. De reden, de oorzaak daarvan laat ik rusten. Ik zeg alleen dat het met list, bedrog te maken had. Hoe dat ook zij, de verhouding tussen de beide broers was buitengewoon gespannen. Zo was de situatie nu eenmaal, en het leek muurvast te zitten. Het familiediner van de EO bestond toen nog niet. En toch: wat werd het een gelukkig weerzien van de beide broers! Er staat: 'Zelf liep hij (Jakob) voor iedereen uit, en terwijl hij zijn broer naderde boog hij zevenmaal diep voorover. Esau rende hem tegemoet, sloot hem in zijn armen en kuste hem. Beiden lieten hun tranen de vrije loop.' (vers 3v.) Wat een weerzien! Ik wil u wijzen op een interessant detail in de tekst. Dat Jakob tegen Esau zegt: oog in oog staan met jou is niets anders dan oog in oog staan met God. In de oude vertaling: 'Ik heb uw aangezicht gezien als het aangezicht van God.' Dat is toch wel zeldzaam kras uitgedrukt. Met andere woorden: dat je iets van God ziet in je broeder (en zuster).

We moeten hierbij bedenken dat Jakob net de

worsteling bij de Jabbok achter de rug had. In Genesis 32: 31 staat: 'Ik heb oog in oog gestaan met God en ben toch in leven gebleven.' Ja, wie oog in oog met God gestaan heeft en toch in leven gebleven is – wie leeft uit het geheimenis van de verzoening – die kan in zijn broeder (en zuster) iets van God zien. Mogen wij dat ook doen: in elkaar als broeders (en zusters) iets van God zien. Nota Bene: het Hebreeuwse woord voor 'worsteling' (Genesis 32) is hetzelfde als voor 'omhelzing' (Genesis 33).

Nog even terug naar Lied 416. Het gaat terug op een Amerikaans origineel, eind negentiende eeuw: 'God be with you till we meet again.' De schrijver heeft ooit verklaard dat hij het geschreven heeft als een christengroet, een 'good-bye', dat etymologisch – naar de oorsprong van het woord – te maken heeft met 'God be with you'.

Ik wijs u nog op het refrein van het oorspronkelijke lied, waardoor het een diepe betekenis krijgt: 'Till we meet, till we meet, till we meet at Jesus' feet': Tot wij elkaar ontmoeten, tot wij elkaar ontmoeten, tot wij elkaar ontmoeten aan Jezus' voeten.'

'Ga met God en Hij zal met je zijn' werd als 'Hear, wês mei ús oant in oare kear' een tophit tijdens 'Simmer 2000', de grote Friezenreünie in het jaar 2000. Duizenden Friese emigranten kwamen terug naar 'it heitelân', velen op hoge leeftijd, vast voor de laatste keer. Die 'oare kear' die ze elkaar toezongen zou vast niet meer op deze aarde zijn, maar wel eens aan Jezus' voeten. Lied 416 werd ook als slotlied gezongen in de herdenkingsdienst voor de slachtoffers van de vliegcrash met de MH17, in de Joriskerk in Amersfoort op 23 juli 2014. Dat maakte toen een geweldige indruk.

Als broeders en zusters hopen we elkaar nog vele malen te mogen ontmoeten, begroeten, op deze aarde. 'Tot ziens!' En we roepen elkaar toe: 'Ga met God en Hij zal met je zijn...'

Leesrooster

Week 40, 2 t/m 8 oktober

zondag	Lucas 17:11-19
maandag	Lucas 17:20-37
dinsdag	Lucas 18:1-8
woensdag	Lucas 18:9-17
donderdag	Lucas 18:18-30
vrijdag	1 Koningen 21:1-16
zaterdag	1 Koningen 21:17-29

Week 41, 9 t/m 15 oktober

zondag	1 Koningen 22:1-12
maandag	1 Koningen 22:13-28
dinsdag	1 Koningen 22:29-40
woensdag	1 Koningen 22:41-54
donderdag	Psalm 113
vrijdag	2 Koningen 1:1-18
zaterdag	2 Koningen 2:1-14

Bij de foto op de voorpagina: Houtsnij kunstenaar Roel Visser (1928 - 2012) uit Drachten maakte ooit zes panelen over de scheppingsdagen. In deze zomerserie nu dag 5 over Genesis 1:20-23: 'En God zei: 'Ik wil dat het water vol zit met dieren en dat er in de lucht boven de aarde vogels vliegen.' Toen maakte God de grote en kleine zeedieren. Het water krioelde ervan. Hij maakte alle dieren verschillend, allemaal verschillende soorten. Ook maakte Hij allerlei vogels, allemaal verschillende soorten. En God zag dat het goed was. God zegende al die dieren en zei: 'Krijg veel jongen, zodat er heel veel van jullie komen. De zee moet vol worden met zeedieren en de aarde moet vol worden met vogels.' Toen werd het avond en weer ochtend: de vijfde dag was voorbij.'

Het Koninkrijk van God en het complot

Het Koninkrijk van God wordt in het Nieuwe Testament aangekondigd door Johannes de Doper. Sindsdien is het een begrip dat veelvuldig wordt genoemd. Ook wel met de naam het Koninkrijk der Hemelen, dit omdat de troon van dit koninkrijk is gevestigd in de hemelen. Dit Koninkrijk is dan ook op aarde niet aan te wijzen, zoals het Koninkrijk der Nederlanden, waarvan de grenzen vast liggen en waarvan de onderdanen een duidelijk zichtbaar paspoort hebben.

door Nelleke Berntsen

Maar eens zal dit Koninkrijk voor iedereen wél heel duidelijk zichtbaar zijn, en dat is in het duizendjarig vredesrijk. Dan zal ook Jezus Christus, de koning van dit rijk, voor iedereen zichtbaar regeren vanuit Jeruzalem. Dat is ons op veel plaatsen in de Bijbel beloofd. De duivel, de tegenstander van dit rijk, zal dan gebonden zijn.

Want die duivel, die heeft in het paradijs kans gezien om een heerschappij naar zich toe te trekken, die voor de mensen bedoeld was. Heerschappij wil zeggen, dat er iemand regeert over een bepaald gebied. Zo waren - en zijn - er ook keizers en graven en wat voor tijds er maar zijn voor degenen die heersen.

Toen God de aarde schiep was de heerschappij bedoeld voor de mens, Adam en Eva. Maar toen zij - tegen God in - de duivel gehoorzaam waren, droegen zij daarmee die heerschappij over op hem. Zij gaven zich met huid en haar en met hun bevoegdheden over aan hem. Daarom wordt hij in de Bijbel 'de overste der wereld' genoemd, zelfs door Jezus. De duivel biedt dan ook niet zomaar alle koninkrijken der aarde aan Jezus aan bij de verzoeking in de woestijn: die zijn ook onder zijn beheer gekomen. Echter niet voor altijd, want Christus heeft met Zijn bloed ervoor betaald. En binnenkort zal Hij wederkomen als de Losser om het rechtvaardig erfdeel voor de mensen te lossen.

De duivel heeft van het Koninkrijk van God de hierarchie afgekeken die God voert vanuit de hemelse gewesten met Zijn engelen. Alleen worden de helpers van de duivel demonen genoemd. En zo zijn er dus allerlei machten en krachten om ons heen die invloed op ons hebben, ten goede of ten kwade.

Plan dat eeuwen omvat

Het bolwerk van de duivel kunnen we dus een complot noemen, het is een plan dat eeuwen omvat met als doel om de mensen tot slaven te maken en hen af te houden van het heil dat God voor hen bestemd heeft. Het gaat gepaard met heel veel leugens en misleiding en de Bijbel roept ons dan ook voortdurend op om daar alert op te zijn.

Wij leven dus momenteel in een wereld waarvan de duivel (met zijn demonen) nog de overste is, al is hij in de hemelse gewesten reeds verslagen. Daar bij de troon van God heeft hij niets méér te vertellen dan God hem toestaat, weten we uit het verhaal van Job. En wij mogen weten, dat uiteindelijk alles in Gods hand is en 'Hij laat niet varen het werk dat Zijn hand begon'.

Maar dat werk is dus nog niet af. Er is nog allerlei 'werk in uitvoering' en wij mensen maken daar deel van uit. We worden opgeroepen om te oefenen in onderscheiding omdat er steeds keuzes gemaakt moeten worden die gevolgen hebben. Want juist in veel onzichtbare dingen liggen de kansen voor de duivel om ons te beïnvloeden. De Bijbel is daar duidelijk over, maar in de wereld vinden veel mensen dit verhaal over de duivel en zijn complot - en ook over een Koninkrijk van God - een raar verhaal. En wat minder is: ook in veel kerken is dit alles inmiddels een vaag begrip geworden en wordt er steeds meer uitgegaan van de mens en diens behoeften.

Steeds minder bespreekbaar

Die menselijke emoties, verlangens en behoeften worden in deze wereld breed uitgemeten. Ze zijn steeds meer leidend en worden op allerlei manieren zichtbaar en bespreekbaar gemaakt. Maar bij het Koninkrijk van God gaat het nog steeds om wat nou juist niet zo zichtbaar en - steeds minder - bespreekbaar is. En dat geldt ook voor het complot van de duivel.

Ik werd verrast door een boekje, *De vijand rukt vast aan* van ds. M. van Reenen. Hij is predikant in de Hersteld Hervormde Kerk en

schrijft in de inleiding, dat hij in de zomer van 2019 een paar preken hield over het bijbelboek Openbaring. Omdat hier zoveel vragen en reacties op kwamen, voelde hij zich geroepen er meer over te schrijven. Hij nam zelfs verlof op om er een boekje over te schrijven. Terwijl hij hiermee bezig was, brak de coronacrisis uit. Het maakte, dat hij verschillende dingen nog duidelijker dan eerst zag. Hij wijdde er een speciaal hoofdstuk aan. Hij schrijft ook, dat hij ontdekte, dat er in de kerken praktisch geen aandacht is besteed aan deze zaken, terwijl er in de Bijbel behoorlijk veel over geschreven staat. 'De Bijbel gaat ons bepaald niet voor in stilzwijgen', schrijft hij.

Ik sluit me hierbij graag bij aan. Met het risico dat men mij een complotdenker noemt, meen ik aandacht te moeten vragen voor zaken waar wij mensen liever niet over nadenken. Het bedreigt het rustige leven dat wij zo graag wensen. Maar wat, als het zichtbare Koninkrijk van God eens dichterbij is, dan wij vermoeden? Of misschien wel zouden willen? Want het komt niet zomaar, er gaat wel het één en ander aan vooraf. En zijn wij daar klaar voor?

Nelleke Berntsen uit Leeuwarden is gepensioneerd docente godsdienst en redactielid van Geandeweï

De duivel biedt dan ook niet zomaar alle koninkrijken der aarde aan Jezus aan bij de verzoeking in de woestijn: die zijn ook onder zijn beheer gekomen. detail *Verzoeking van Christus*, Jan Punt, naar Jacob de Wit, naar Peter Paul Rubens, 1747

Geloofsgetuige

Frances Willard

'God zet in het bereik van zijn wet man en vrouw naast elkaar'

*28 september 1839,
Churchville (VS)
† 17 februari 1898,
New York

Alcohol maakt vaak meer stuk dan je lief is. In ons land werd de strijd tegen de enorme consumptie van sterke drank in 1839 geopend, door de Betuwse dominee Heldring met zijn geschrift *De jenever erger dan de cholera*. Daarna gingen veel predikanten meedoen in de georganiseerde drankbestrijding, al dan niet met 'blauwe knoop'.

Ook in Amerika was de strijd tegen alcohol een groot thema. En met 'suffragette' Francis Willard als sleutelfiguur kreeg die een opmerkelijke verbreding naar de strijd om vrouwenrechten. Van 1879 tot haar dood was zij president van de Women's Christian Temperance Union. Ze zag dat vrouwen vanwege drankmisbruik door de mannen niet alleen vaak het slachtoffer van huiselijk geweld en armoede waren. Ze waren ook slachtoffer van ongelijke rechten. Ze moesten stemrecht hebben om hun huizen en gezinnen te beschermen. En ophouden zichzelf te zien als 'het zwakkere geslacht'. Met als symbool een witte strik zetten haar christenvrouwen zich in 'voor de vrede en de zuiverheid, de bescherming en de verheffing van onze huizen'. Maar dat betekende dus ook aandacht voor zaken als de hervorming van het gevangeniswezen, de zorg voor weeskinderen en daklozen en strijd tegen prostitutie. Op de conventie in 1882 werd het 'doe alles'-beleid aanvaard: het gaf plaatselijke afdelingen de ruimte om eigen keuzes te maken om te doen wat men belangrijk vond, zodat conservatieve afdelingen niet verplicht waren ook de strijd voor het vrouwenkiesrecht te omarmen.

Frances Elizabeth Caroline Willard had een moeder die al hoger onderwijs gevolgd had. Zelf was ze behalve onderwijzeres ook kort de decaan van de vrouwenafdeling van een universiteit. Daarna verdiende ze haar geld met tournees van wel vierhonderd lezingen per jaar. Het gezin waar ze uit kwam was in haar jeugd gewisseld van congregationalisme naar methodisme. Ze baseerde haar feminisme ook op de Bijbel. Die was een boodschap van gelijkwaardigheid van man en vrouw. En dan niet alleen thuis.

Willard bereikte de verhoging van de meerderjarigheid in veel staten en de invoering van de achturige werkdag. In 1888 was ze betrokken bij de oprichting van de internationale vrouwenraad. Vrouwenkiesrecht kwam er - net als bij ons - pas in 1920, gelijk met een algehele 'drooglegging'. Omdat die vooral de maffia vleugels gaf werd die in 1933 weer teruggedraaid.

De WCTU als oudste vrouwenorganisatie in de wereld bepleit nog steeds 'met Gods hulp' algehele onthouding van alcohol, drugs en tabak. En sinds kort bestaat er prima wijn zonder alcohol. Iets voor de 'bekers der dankzegging'? *Harmen Jansen*

Byldspraak - Willem Wilstra Opium

Ofrûne maitiid en simmer liet de natuer har wer op it moaist sjen. Lâns wegen en paden en sleatskanten tilde it op fan blommepracht. David dichte dêr psalm 103 oer. Rûchwei tûzen jier letter beskreau Lukas yn 12: 27-31 wat Jezus dêroer sein hat: 'Sjochris nei de leeljes, hoe't se waakse...'

De útlis fan dy teksten giet yn 't algemien oer alle fjildblommen. Sa ek de papaver, klaproas en wetterleelje. En dan lêst men hoe nuttich de planten binne foar de sûnens fan ús minsken. Lit my it by de papaver, fan de foto, hâlde. In prachtige blom om te sjen mar o wee... It bekendste foar ús is wol de morfine as pynstiller. Mar ek de 'harddrug' heroine wurdt dêr út wûn, dy't in minskelibben ruïneare kin.

Op in oare wize bin ik ek gebrûker fan it ien en oar, nammentlik it lekkere moannesied oer de boltsjes fan de waarme bakker. Dêr krijt men in fleurich sin fan...

Psalm 103 : 6

Wy geane as gers en as de blommen hinne,
gau sil in kâlde wyn oer de ikker rinne -
in koarte bloei, dy't koarte wille wie.
De blom ferwurdt, ferwylge binn' de blêden,
syn bloeisel wynderet oer de toarre seadde
en nimmen wit it plak noch dêr't er stie.

Gerben Brouwer

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofredacteur: Arjen Bakker
Romptastrjitte 15, 9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276

Advertenties: J. Hoogenboom
T. (0592) 48 28 30
E: info@hoogenboom-communicatie.nl

Kopij voor het algemene deel:
Uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:
Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

Israëlzondag

Aandacht voor joodse wortels

Op de eerste zondag is het Israëlzondag. Elk jaar besteedt de Protestantse Kerk dan extra aandacht aan de joodse wortels van het christelijk geloof en de relatie met het jodendom. De datum valt altijd in de buurt van de grote Joodse najaarsfeesten, die beginnen met Nieuwjaarsdag, Grote Verzoendag (Jom Kippoer) en doorlopen tot het Loofhuttenfeest (Soekkot). Zo wordt er een relatie gelegd met het levende jodendom. Zeven vragen en antwoorden, ontleend aan protestantsekerk.nl

Waarom zou je Israëlzondag vieren?

Omdat je de christelijke kerk en gemeente niet los kunt denken van zijn joodse oorsprong. Jezus en Paulus waren joden, net als de eerste leerlingen. Zij hebben dat nooit achter zich gelaten. Joden en christenen hebben dezelfde oorsprong en delen wat wij het Oude Testament noemen (de Hebreeuwse Bijbel of Tenach).

Heeft dat dan betekenis voor nu?

Ja, want uit de hele Bijbel die voor het allergrootste deel joods is, klinken belangrijke noties: aandacht voor het individu, het belang van de gemeenschap, zorg voor de naaste, rentmeesterschap, Gods liefde en beweging voor mensen.

Is de naam niet verwarrend, want: wat betekent Israël?

Bij 'Israël' moet je vooral denken: het volk Israël, het Joodse volk, het levende jodendom. Het is geen supportzondag voor de regering van de staat Israël. Het gaat om het verkennen van de joodse wortels van het christelijk geloof. Natuurlijk, de Protestantse Kerk erkent ondubbelzinnig het bestaansrecht van de Israël. En ook erkent zij dat de staat voor veel Joden onderdeel is van hun identiteit en van grote betekenis. Maar dat is wat anders dan kritiekloos de politiek van de staat Israël omarmen of steun verlenen aan de regering.

Op Israëlzondag zeg je dus ook niet dat Israël het beloofde land is?

Wie wil de staat Israël een religieuze betekenis toekennen? Niet de Protestantse Kerk. Dat

Israël gewoon als iedere andere staat beoordeeld moet worden naar maatstaven van internationaal recht, staat al meer dan tien jaar lang in een beleidsnota. Het bestaansrecht staat echter niet ter discussie.

Moet je op Israëlzondag moet je vooral heel joods doen?

Nee, natuurlijk niet. Daar zit niemand op te wachten en joden in de laatste plaats. Wie wil er een verjoodsing van het christendom? Niet de Protestantse Kerk. Die wil: geen zending onder Joden, maar gesprek.

Gaat het op Israëlzondag dan om Israëltheologie?

Of je nu zo nodig Israëltheologie nodig hebt, is nog maar zeer de vraag. Je ontkomt echter niet aan theologische reflectie op de betekenis van het volk Israël. Zonder de Joodse wortels van het christelijk geloof verliest de Kerk haar identiteit. Ja, Jezus Christus is universeel, maar hij komt niet uit de lucht vallen. Bij Paulus zie je in zijn brieven een grote worsteling over de blijvende betekenis van de Tora en het volk Israël.

En gaat Israëlzondag er dan aan voorbij dat we met alle mensen verbonden zijn?

Natuurlijk niet. We vormen als mensen één grote familie. De ene familie is echter de andere niet. Met het jodendom heeft het christendom een bijzondere familieverwantschap. We komen uit dezelfde moederschoot. Joden en christenen horen niet bij de koude kant, al was de relatie wel vaak verkillend. Er is een andere relatie met Joden dan met boeddhisten.

Column

Jannie Shacholi

Nobele vrouw

'Een sterke vrouw, wie zal haar vinden? Zij is meer waard dan edelstenen; Spreuken 31:10

Iemand die me een tijd lang heeft bezig gehouden is de

vrouw uit Spreuken 31. U kent haar vast wel. Die vrouw die echt alles kan! Een vrouw met een nobel karakter, een dappere vrouw, een moedige vrouw. Een vrouw van kracht en waardigheid. Wanneer we haar verhaal lezen raken we vaak als vrouwen terneergeslagen. Ik ken velen die het verhaal in de Bijbel dan ook maar overslaan. Zo werkt dat hier ook in Zambia.

Ik heb het voorrecht dat ik met vrouwen in dit land mag werken en ook met vrouwen in aanraking kom uit de lagere lagen van de bevolking. Vrouwen die zich helemaal niet kunnen vinden in het verhaal van de vrouw uit Spreuken 31! Ook zij slaan het verhaal liever over. Wanneer ik in gesprekken aangeef dat ze maar eens hun eigen Spreuken 31-verhaal moeten schrijven, kijken ze me aan met een ongelovige blik. Tot ik het verhaal van deze vrouw uitleg in hun eigen context. Hoe God naar hen kijkt, de rol die zij hebben en hoe ze die met vrouwen kunnen uitdragen. Het is vaak verademend nieuw voor hen. Ze leven op doordat ze eindelijk voelen dat ze van grote waarde zijn in Gods ogen!

Dit geldt ook voor u! Uit welke laag van de bevolking u ook komt, al het goede werk doet ertoe! Ook al is het de verkoop van tomaten en uien, zoals vele vrouwen hier in Zambia doen. Doe het werk met een goede houding en zorg voor anderen, fysiek met materiaal en spiritueel met Liefde. Ga wijs met alle middelen om, geleid door de Heilige Geest en adviseer mensen om u heen om de dingen vanuit het perspectief van Christus te bekijken.

Mensen die om u heen staan zullen u gezegend noemen, ze zullen een verschil zien. Uw gezin, uw familie en vrienden zullen uw werk waarderen. Door het karakter van Christus te laten zien, overtreft u alle andere vrouwen die ook vele goede werken doen. Het verschil is dat ze de vrucht van de Geest in u zullen zien. Uw karakter wordt opgemerkt, uw werk wordt gezien. En het zal evenwel geprezen worden binnen uw gemeenschap. Nobele vrouw, vrees de Heer en het zal u goed gaan!

www.jannieinmission.com

foto: Willem Wilstra

Diversen

Distributiecentrum Voedselbank in Drachten zoekt vrijwilligers

Het Regionaal Distributiecentrum Voedselbanken Friesland zoekt extra vrijwilligers. Aan De Hemmen 79 in Drachten komen goederen binnen van distributiecentra van producenten, grootwinkel- en groothandelsbedrijven. Deze worden verdeeld en gedistribueerd over alle plaatselijke voedselbanken in Fryslân. Hiervoor zijn Expeditiemedewerkers nodig, maar ook Meewerkend Voormannen/vrouwen. Daarnaast worden mensen gezocht die tuin en parkeerplaats onkruidvrij willen houden en die het kantoor willen schoonhouden. Reageren: coordinator-rc@voedselbankenfriesland.nl of (0512)-745153

Israëlavond in De Herberg in Dokkum op 6 oktober

Op donderdag 6 oktober is in De Herberg, Harddraversdijk 1 in Dokkum een Israëlavond, georganiseerd door Vrienden van Israël Dokkum. Ruben Ridderhof van Christenen voor Israël verzorgt de lezing: Christenen leren van het Joodse volk. De avond begint om 19.30 uur. De zaal is open om 19.00 uur. Entree is gratis. Er wordt een collecte gehouden voor de onkosten. Tevens zijn er deze avond Israëlproducten te koop en is er boekentafel.

Lezing in Wyns op 9 oktober De Bijbel naar Ruurd Wiersma

Op zondag 9 oktober om 15.00 uur in Kulturele Tsjerke Wyns gaan predikant Klaas Vos en kunstschilder Jan de Beus hun verhaal vertellen bij de schilderijen van Ruurd Wiersma (1904-1980), de melkvaarder en naïeve kunstschilder uit Burdaard. Jan de Beus, kunstschilder en -verzamelaar plaatst Wiersma's kunstwerken in de traditie van de internationale naïeve schilderkunst. Ds. Klaas Vos richt zich daarna op de bijbelse vertellingen die Ruurd Wiersma op zijn panelen afgebeeld heeft. Tijdens de lezing worden professionele foto's van Wiersma's kunstwerken getoond.

Dag van de Armoede op 15 oktober in Fransiscuskerk Franeker

De Arme Kant van Fryslân houdt op zaterdag 15 oktober de Dag van de Armoede. In de Sint Fransiscuskerk in Franeker begint om 10.00 een programma vol inspiratie en informatie, om te verkennen hoe het is om in armoede te leven en wat er gedaan kan worden om mensen in armoede te helpen of te ondersteunen. Toegang is gratis, vanwege de lunch wel even aanmelden (voor 6 oktober) via info@armekantfryslan.nl. Het volledige programma staat op www.armekantfryslan.nl

Jubileumconcert op 8 oktober Joy for People vijftig jaar

Joy for People Gospel Choir uit Dokkum bestaat vijftig jaar en viert dat op 8 oktober. Overdag is er een reünie voor oud-leden, 's avonds een spetterend jubileumconcert. Dit begint om 20.00 uur in sporthal De Doelstien in Dokkum. Entree is gratis, er is wel een collecte.

Op 28 januari 1972 werd kerkelijk centrum De Fontein in Dokkum feestelijk geopend. Eén van de openingsactiviteiten was een jeugdavond waar de Leeuwarder gospelgroep The Gospeltrain optrad. Die avond waar het enthousiasme vanaf spatte was voor een groep jongeren uit Dokkum aanleiding om hun eigen gospelgroep op te richten. Een maand later was Joy for (the) People een feit.

Vijftig jaar later is deze groep nog altijd ontzettend enthousiast. Joy for People Gospel Choir wil met dit enthousiasme het geloof in Jezus Christus op muzikale wijze delen met ande-

ren. In al die jaren is Joy for People Gospel Choir uitgegroeid tot een hecht en ambitieus koor, dat zich weet te onderscheiden door te streven naar muziek van hoge kwaliteit.

Met een koor van ongeveer twintig zangers, begeleid door een eigen band, kan Joy for People Gospel Choir grote diversiteit in het repertoire brengen: van ingetogen ballads tot uitbundige gospelrock, van a capella tot stevig begeleide gospel met groovy ritmes.

Deskundige licht- en geluidstechnici zorgen voor de finishing touch. Dit alles onder leiding van dirigent Roelf Postma.

Zingend naar de Zondag Choir4Hope naar Damwâld

Na een oponthoud van 2,5 jaar gaat Zingend naar de Zondag weer van start. Op zaterdagavond 22 oktober komt het ruim honderd leden tellende koor Choir4Hope uit Barneveld en omgeving naar de Gereformeerde Kerk De Ontmoeting aan de Foarwei in Damwâld om mee te werken aan deze avond, die begint om 19.30 uur.

Het koor is opgericht op 6 oktober 2014 op initiatief van dirigent Peter Overduin, om met de opbrengsten van optredens te strijden tegen met name kanker. De combinatie van zingen voor een goed doel en een breed repertoire blijkt een goede formule en is zeer succesvol! Het koor kreeg grote bekendheid door deelname aan *Hollands Got Talent* en optredens in *Nederland Zingt* van de EO.

De organisatie van Zingend naar de Zondag heeft - behalve evangeliseren - als doel om dienstbaar te zijn aan de medemens, daarom past het prima om dit koor uit te nodigen. De volledige opbrengst van de collecte en de sponsoring gaat dan ook naar het doel van het koor, het Prinses Máxima Centrum voor onderzoek naar kinderoncologie: bestrijding van kanker bij kinderen dus.

Zingend naar de Zondag wil geen drempels, maar evangelisatie die toegankelijk is voor iedereen. Daarom wordt er geen entreegeld gevraagd en mag iedereen zijn of haar hart laten spreken waar het gaat om bijdragen aan de collecte. Dit kan wel alleen met contant

geld, er zijn geen pinfaciliteiten.

Het koor zingt bekende liederen zoals *Amazing Grace*, *Where no one stands alone* en *Hoog boven alle vragen* op de melodie van *You raise me up*. Ook enkele solisten verlenen hun medewerking, nl. Sierk Krol (bariton) en Annelies Schep (sopraan).

Achter het orgel neemt Jacob Schenk van Urk plaats. Hij begeleidt ook de samenzang die er deze avond weer volop is, o.a. van bekende liederen uit Johannes de Heer en de Evangelische Liedbundel. De presentatie is in handen van Jan van der Meer uit Drachten

Adventskalender 2022

Vrouwen uit Jezus' voorgeslacht

De nieuwe adventskalender licht iedere zondag een vrouw uit Jezus' voorgeslacht uit. Marleen van der Louw schreef de teksten: 'God schakelt juist 'onbelangrijke' mensen in voor zijn grote plan.' Gemeenten kunnen de adventskalender bestellen voor al hun kerkleden.

Met Kerst komt God dicht bij mensen. Wat zegt dit jou persoonlijk?

„Heel veel. Gods licht komt in de duisternis van deze wereld. Wij poetsen dat donker vaak weg, hebben het er liever niet over. Maar als je gaat zien dat God er bij wil zijn in jouw pijn en jouw verdriet, dan zie je de diepte van zijn liefde en de betekenis van Jezus' komst naar de aarde veel duidelijker.”

Wat vertellen de verhalen van de vrouwen uit Jezus' voorgeslacht jou?

„Batseba, Ruth, Rachab, Tamar en Maria zijn stuk voor stuk vrouwen met pijnlijke en moeilijke momenten in hun levens. Maar juist hén - mensen die hun leven niet op de rit hebben - schakelt God in voor zijn plan. Dat vergeten wij vaak in de kerk. God zoekt mensen juist op in de duisternis, Hij gaat moeilijkheden niet uit de weg. Durven wij dat te zien? Pijn en verdriet zal er altijd zijn, maar Gods plan reikt veel verder.”

Je schrijft over Ruth: 'Haar geloof zit diep, het geeft haar vleugels in haar nieuwe omgeving.' Hoeervaarde jij dat in Jeruzalem? (Van 2014 tot 2019 werkte Van der Louw hier als uitgezonden medewerker van Kerk in Actie, red.)

„Ruth moet het, als niet-Joodse, best moeilijk hebben gehad in de gesloten Joodse gemeenschap, maar ze bleef vasthouden aan Gods liefde voor haar. Dat vastklampen aan de Here God ervaarde ik zelf ook in Jeruzalem. In de tijd dat wij er woonden was er oorlogsdreiging en raakte een vriendin van ons gewond bij een busaanval. Je leven wordt dan behoorlijk heen en weer geschud. Het besef dat Jezus niet naar de aarde kwam om ons leven leuk te maken, maar om voor ons te lijden en sterven, kreeg in Jeruzalem veel meer inhoud voor me. We kunnen het gruwelijke niet wegpoetsen, dat is helaas realiteit.”

Hoe krijg jij kracht om door te gaan, in verdriet en gemis?

„Huilen vind ik moeilijk, meestal slik ik mijn tranen in en ga ik door. Maar juist omdat Jezus zelf ook huilde toen Hij verdriet had, ga ik soms in gedachten naar Hem toe en zeg: "Ik ben zo moe, ik wil even tegen U aan zitten." Dat geeft altijd troost, de tranen komen dan vanzelf.”

Hoe is Maria een voorbeeld voor jou?

„Zij is hét voorbeeld van iemand die accepteert dat God met haar leven mag doen wat Hij wil, ook al wist ze zelf niet waar dat toe zou leiden. Dat is echt spannend! Het bracht haar zowel pijn als prachtige dingen. Er zou een zwaard door haar ziel gaan, maar tegelijkertijd kreeg ze de Zoon van God in haar leven. In een kwetsbaar, onbeduidend meisje uit Galilea werd God groot gemaakt. Maria legde haar leven vol vertrouwen in Gods hand.”

Hoe kunnen wij het licht van Kerst doorgeven?

„We hoeven niet zelf het licht te zijn, we mogen doorverwijzen naar Jezus' liefde en genade. Zijn licht moet in de duisternis komen. Durf je kwetsbaarheid te laten zien, spreek altijd vanuit je hart en deel je moeiten, net zoals Thomas, Martha en Maria dat deden. Maar verwijst net als zij - tegen de achtergrond van je eigen falen - steeds door naar de oneindige liefde van Jezus, die vergeeft en geneest.”

Bestellen van één exemplaar kan via petrus.protestantsekerk.nl/adventskalender/
Grotere bestellingen gaan via protestantsekerk.nl/bestellen/thema/kerst/,
hier zijn ook andere advents- en kerstmaterialen te vinden

Diversen

Sjonge yn de Martinitsjerke fan Boalsert mei YKFE op 9 oktober

Op snein 9 oktober is der in sjongmiddei yn de Martinitsjerke fan Boalsert. De organisaasje is yn hannen fan de YKFE, de Yntertsjerklike Kommisje foar it Frysk yn de Earetsjinst. Der wurde lieten songen út it Fryske *Lietboek*

Sjonge en bidde thús en yn tsjerke. De oargelbegeleiding is yn hannen fan Jochem Schuurman en Auke van der Merk bespilet de trompet. Fierder wurdt der meiwurke troch in vokaal dûbelkwartet ûnder lieding fan Bob Pruikma. Elts dy't graach sjonge mei is fan herte wolkom. Fan 15.00 oere ôf binne de tsjerkedoarren iepen en it programma begjint om 15.30 oere. Om likernôch 17.00 oere sil it ôfrûn wêze. Der wurdt soarge foar in boekje wêrt de te sjongen lieten yn steane en de tagong is fergees.

Muziek en zang in Wâlterswâld op zondagavond 2 oktober

Op zondag 2 oktober 2022 is er in de Gereformeerde kerk (vrijgemaakt), Tsjerkeloane 12 in Wâlterswâld een muziek- en zangavond. Het thema is: *God is een toevlucht*. Omdat oktober de maand is van Hervormingsdag (31 oktober 1517) wordt ook hier aandacht aan besteed.

Muzikale medewerking verlenen Christelijke Zangvereniging Ta Gods Eare uit Broeksterwâld o.l.v. Annejaap Soldaat, pianist Ronald Postema en organist Jogchum Sipma. De avond begint om 19.30 en vanaf 18:45 is de kerkdeur open. De toegang is gratis, wel is er een deurcollecte t.b.v. de onkosten. Na afloop is er gelegenheid tot het drinken van een kopje koffie, thee of fris.

Grootkoor Halleluja 2 van start, repeteert voor vier concerten

Het groot landelijk gemengd, alle-leeftijdkenoor Halleluja begint in oktober 2022 aan een tweede seizoen met een veelzijdig christelijk repertoire, variërend van het *Halleluja*-koor van Händel tot het eenvoudige geestelijke lied.

Het koor wordt muzikaal ondersteund door beroepsmusici Martin Zonnenberg, Joost van Belzen en Peter Wildeman en en studeert op diverse locaties voor concerten, als eerste in De Doelen in Rotterdam op 27 december, daarna in Amersfoort, Ede en Goes. Bij voldoende belangstelling komt er ook een repetitielocatie in Fryslân en/of Groningen. Meer informatie: www.hallelujakoornl

Theologe Marleen van der Louw werkt als trajectbegeleider bij IZB-Focus.

VOLGENDE KEER in G eandewei

In fûle stoarm
jage oer it wetter

Oude kerken, open ruimte
voor stilte en bezinning

*‘Ach, was mijn hoofd maar een water-
val, mijn oog een bron van tranen:
dag en nacht zou ik huilen over de
doden van mijn volk.’ (Jeremia 8: 23)*

